

se bode prišlo v okom vsem preganjalcem nedolžnih živalic ne le pri nas, temveč povsod drugod.

V drugi vrsti morajo vsi posestniki zemljišč, gospodarji in gospodinje, kateri imajo vrtove, polja in gozde, bolj krotiti in paziti na svoje domače mačke, da celó zatirati jih morajo. Veliko maček navadno prebije celo poletje na prostem, na vrtih, polji, travnikih in se vrnejo še le pozno v jeseni nasičeni in mastni od ptičjih zaleg nazaj v domačo hišo. V tacem slučaju gospodar ne sme sprejeti mačke preveč prijazno, ker družega ne zasluži kot pogin radi svojih hudodelstev.

Nadalje naj bi dajali gospodarji in posestniki pri vsaki priliki pticam hrane po zimi in jim pripravljali po leti prostore za gnezda, pri kojim podjetji jih bodo gotovo rada podpirala „društva za varstvo ptic“ in druga oologična društva. Taka gnezdišča se prav lahko pripravljajo iz za to odbranih vej po vrtih, gajih in logih, še celó po dvoriščih.

Tudi jagodato grmovje, kot jarebika, črni bezeg, belí trn vplivajo močno na ptice. S kratka skrbeti moramo bolj za njih kulturo.

Z ozirom na zadnji dve točki morejo vplivati prav dobro „društva za varstvo ptic“ takrat, kadar jim v to pripuščajo denarna sredstva, zato podpirajmo take korporacije!

Po mojih mislih bi moral biti vsakdo, ki ima le kakeršenkoli dobiček od svoje zemlje, tudi ud take družbe.

Z združenimi močmi pa naj bi vsi imenovani faktorji pazili strogo na vse ptičarje in jim posebno ob času, ko gnezdiijo, stopali najostrejše na noge.

Ta vodila pa bodo še le potem obrodila polno sadu, ako bodo k temu pripomogli ne le navedeni organi, temveč vsakdo. V tem zmislu se mora to poglavje o varstvu ptičev po vseh ljudskih, meščanskih in srednjih šolah pri vsaki priliki mladini na srce polagati.

Le z društvi, šolami, z javnimi predavanji in z dobrimi spisi se bode spremenil ta za naše ptice pevke tolikanj važen zakon v meso in kri vsega naroda.

Da bode imel ta zakon jedenkrat trdna tla, potlej pa se bodo obljudili naši travniki in gozdi zopet z našimi prijatelji ptički in povrnila se bode vsestranska korist in veselje zopet na naša polja.

Zato sklenem to razpravo z nujno prošnjo, naj bi vsi zato poklicani organi v zmislu te razprave skrbeli za vsestransko razširjenje „zakona za varstvo ptic“ in z trdnim zaupanjem skazovali svojo pomoč do brotno za človeka, usmiljeno pa za živali tudi v dejanji.

Jos. Petkovšek.

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

H. Znižana vožnja po železnici za učence.

Da se omogoči ob železnici stanujočim otrokom obiskovanje kake oddaljene ljudske ali srednje šole, dovoljuje jim državna železnica za polovico znižano vožnjo. O tem razglašá c. kr. deželni šolski svet nastopni razpis:

Z. 2672.

Die k. k. Eisenbahnbetriebs-Direction in Villach hat mit der Zuschrift vom 21.

October 1. J. Z. 12196 anher mitgetheilt, dass mit 1. November l. J. für Schüler folgende geänderte Bestimmungen in Kraft treten:

„Zum halben Fahrpreise werden befördert: Schüler und Schülerinnen der Volk- und Bürgerschulen, der Untergymnasien und Unterrealschulen, sowie aller den genannten gleichzuhaltenden, das Öffentlichkeitsrecht genießenden Lehranstalten, fer-

ner jene Schüler der Obergymnasien, Oberrealschulen und Hochschulen, welche ganz oder zur Hälfte vom Schul- bzw. Collegiende befreit sind, zum alleinigen Zwecke des Schulbesuches auf Grund von je für ein Schuljahr geltenden Legitimationen. Letztere sind zum Preise von 2 Kreuzern per Stück von den k. k. Bahnbetriebsämtern und Stationen zu beziehen. Sie enthalten den Namen des Besitzers, die Angabe dessen Wohnortes, sowie des Ortes der Schule, die Bezeichnung der zu benutzenden Strecke und Wagenklasse, ferner die von der betreffenden Schuldirection zu gebende Bestätigung des Schulbesuches; des Domizils, und der Schulgeldbefreiung des Schülers. Die Ausfertigung der Legitimation obliegt deren Inhabern

oder den Angehörigen derselben. Die Legitimation muss von der k. k. Eisenbahnbetriebs-Direction in deren Bereich die zu benützende Strecke gelegen ist, vidiert sein und ist dem Zugspersonale vorzuweisen. Die Einholung dieser Vidierung kann auch im Wege der Station erfolgen. Diese Legitimationen werden nur für Strecken bis zu 50 km Entfernung ausgegeben.

Die neuen Bestimmungen sind auf die vor dem 1. November d. J. für das Schuljahr 1892/93 ausgegebenen Schülerlegitimationen nicht rückwirkend und werden daher letztere erst nach Ablauf ihrer Gültigkeit eingezogen werden^a.

K. k. Landesschulrath für Krain.

Laibach, am 27. October 1892.

A. Schemerl m. p.

Književnost.

Knjige družbe sv. Mohorja. (Konec.) 6. Koledar za navadno leto. 1893. Str. 160+96. Ima razven navadne koledarske vsebine in imenika družbenikov naslednje spise: Njega Svetosti Leonu XIII. v proslavo petdesetletnice škofovanja. (1843—1893). Zložil Mih. Opekar. Kristof Kolomb. V spomin 400letnice odkritja Amerike spisal J. V. Smerék maščevanje. Podkorenčan. Kako sem prvič potoval na Dunaj in Dunajsko mesto. (S podobami.) Spisal Ivan Navratil. Zlati orehi. Pravljica. Spisal J. Fr. Radinski. Beračeva tožba. A Medved. Kardinal Miečislav Ledochovski ai „Rdeči papež“ — Slovan. Spisal dr. Anton Medved v Rimu. K slovanskima razstavama na sever in jug. (S podobami.) Potopisne črtice. Spisal Janko Barle. Bog ne zapušča sirot. Povest. Spisal Ivan Steklesa. Bonaventura Suhač, šolska sestra in slovenska pesnica. Življenjepi. Spisal M. S. Razgled po katoliških misijonih. Spisal kanonik dr. Ivan Križanič. Solnčnica — prekoristna rastlina. M. Čilensek. Kako pokončavati drevesne ušice. Fr. Praprotnik. Ali se naj sadje meri alitehta pri prodaji? Fr. Praprotnik. Črtice o zadnjiljudski šteti. Slovenske posojilnice l. 1891. Spisal sol. ravnatelj J. Lapajne. Razgled po svetu. Sestavil urednik F. Haderlap. Torba za smeh in kratek čas.

Preveč bi bilo govoriti o vsakem spisu posebej. Pripovednih spisov je v lanskih knjigah nekoliko

manj, ker so razni spominski spisi pobrali preveč prostora. Družbenikov je bilo 57.703. To ogromno število svdoči dovolj, da je družba dobra in na pravein potu in vsak Slovenec želi, da bi se še bolj razvila in utrdila. Podpirati družbo je narodna dolžnost vsakega Slovenca.

F. J.

Šaljivi Jaka ali zbirka najboljših kratkočasnic za slovensko mladino. Nabral in priredil Anton Kosi, učitelj. I. zvezek. V Ljubljani. Izdal in založil Janez Giontini. 1892. Str. 79. Cena 20 kr. — »Veselost krajsa čas in daljša življenje« je geslo knjižice. Berilo je dobro izbrano. Nekateri šale so prav izvrstne in izvabijo mladim čitateljem izvestno mnogo smeha. Knjiga je brez večih jezikovnih pomot in tudi tisek je čist. Videti je, da pisatelj v jeziku dobro napreduje. Opomnim le, da se je mati nekoliko zmotila, ker je trdila, da je po Kristusovi smrti preteklo že 1891 let. Knjižica se priporoča.

Slovensko-nemški slovar Wolfov. Uredil M. Pleteršnik, Tiskala Katoliška tiskarna. — Tega velikega slovarja, ki izide v šesitkih, je izšel te dni I. sešitek in se že dobiva po knjigarnah. Obseza slovenske besede od A — cerò v je. Po naši lajiški sodbi je urejen izvrstno, da ustreza znanstvenim in praktičnim potrebam. Iz njega se lahko nauči mnogo. Želeti je le, da bi se naročilo mnogo učiteljev to knjigo. Koristi jim veliko več kakor dragi nemški »konversations-lexikon«, s katerimi so se začeli v novejšem času nekateri učitelji zalagati, ki so jim pa brez vsake koristi in le